

Súd: Okresný súd Lučenec
Spisová značka: 16Csp/60/2023
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6623201735
Dátum vydania rozhodnutia: 10. 01. 2024
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Dušan Kucbel
ECLI: ECLI:SK:OSLC:2024:6623201735.5

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Lučenec, pred sudcom JUDr. Dušanom Kucbelom, v spore žalobcu BNP PARIBAS PERSONAL FINANCE SA, Boulevard Haussmann 1, 750 09 Paríž, Francúzska republika, konajúca prostredníctvom pobočky zahraničnej banky BNP PARIBAS PERSONAL FINANCE SA, so sídlom Karadžičova 2, 811 09 Bratislava-Staré Mesto, IČO: 47 258 713, právne zastúpenej advokátskou kanceláriou JUDr. Marek Czompoly, s.r.o., so sídlom Ventúrska 16, Bratislava-Staré Mesto, IČO: 47 234 547 proti žalovanému A. B., nar. XX.XX.XXXX, bytom C. XXX, XXX XX C., o zaplatenie 808,53 Eur s príslušenstvom, takto

rozhodol:

- I. Súd sťažnosť žalobcu proti uzneseniu Okresného súdu Lučenec zo dňa 08.12.2023 pod sp.zn. 16Csp/60/2023 z a m i e t a.
- II. Súd žalobu z a m i e t a.
- III. Žalovanému nárok na náhradu trov konania n e p r i z n á v a.

odôvodnenie:

1. Predmetom sporu bol nárok žalobcu na zaplatenie 808,53 Eur s príslušenstvom zo zmluvy o spotrebiteľskom úvere zo dňa 13.07.2020, ktorou žalobca poskytol žalovanému úver v sume 943,89 Eur. Žalovaný neplnil dlh riadne a včas v dohodnutých splátkach, zaplatil sumu 258,40 Eur. Žalobca preto dňa 02.03.2021 vyhlásil predčasnú splatnosť úveru. Žalovaný bola v spore pasívny, pojednávania sa nezúčastnil.

2. Súd nepovažoval podľa § 151 ods. 2 v spojení s § 186 ods. 2 CSP za sporné, že žalovaný uzatvoril so žalobcom zmluvu o spotrebiteľskom úvere zo dňa 13.07.2020, predmetom ktorej bolo poskytnutie úveru v sume 943,89 Eur s úrokovou sadzbou 18 % ročne, s počtom mesačných splátok 48, výškou mesačnej splátky 27,73 Eur, s celkovou čiastkou na zaplatenie v sume 1331,04 Eur vždy k 15. dňu v mesiaci, s termínom konečnej splatnosti úveru 15.07.2024. Nebolo sporné, že žalobca dňa 02.03.2021 vyhlásil mimoriadnu splatnosť úveru, ktorá bola doručená žalovanej dňa 08.03.2021. Možnosť vyhlásiť úver za predčasne splatný mali zmluvné strany dohodnuté v 3. časti v čl. 3.1 zmluvy. Nebolo sporné, že žalovaný uhradil žalobcovi na úver sumu 258,40 Eur.

3. Žalobca v priebehu sporu opakovane navrhol zmenu žalobcu z dôvodu postúpenia pohľadávky na tretí subjekt. O prvom návrhu súd rozhodol uznesením č. k. 16Csp/60/2023-81 zo dňa 01.08.2023. Následne žalobca podal opätovne návrh na zmenu strany sporu dňa 16.08.2023, pričom argumentoval tým, že splnil podmienku podľa § 92 ods. 8 zákona o bankách oznámením žalovanému o predčasnej splatnosti úveru (poukázal na judikatúru). Súd z predmetných návrhov preto nepovažoval za sporné podľa § 151 ods. 2 CSP, že žalobca uzatvoril ako postupca so spoločnosťou EOS KSI Slovensko, s.

r. o. ako postupníkom zmluvu o postúpení pohľadávok s účinnosťou dňa 21.06.2023, predmetom ktorej bolo postúpenie pohľadávky žalobcu na postupcu voči žalovanému.

4. Súd vyhodnotil prostriedky procesného útoku žalobcu v spore ako nedostatočné. Žalobca procesne nereagoval na výzvu súdu (č. I. 50 spisu), aby doplnil skutkové tvrdenia a dôkazy o tom, že bola splnená podmienka pre vyhlásenie mimoriadnej splatnosti úveru; aby zosúladiť žalobný návrh v súlade s ustálenou rozhodovacou praxou Najvyššieho súdu SR sp. zn. 5Cdo/42/2020, R. č. 5/2021. Žalobca v spore len obmedzil svoju argumentáciu na otázku postúpenia pohľadávky. Ostalo preto nepreukázané, či žalobca vyzval žalovaného pred vyhlásením predčasnej splatnosti úveru na zaplatenie dlžných splátok v lehote nie kratšej ako 15 dní. Ostalo nepreukázané, aké konkrétne splátky a v akej výške žalovaný žalobcovi neuhradil.

5. Súd pri rozhodovaní vychádzal z tohto záveru o skutkovom stave: Žalobca poskytol na základe zmluvy o spotrebiteľskom úvere žalovanému úver 943,89 Eur s úrokovou sadzbou 18 % ročne, s počtom mesačných splátok 48, výškou mesačnej splátky 27,73 Eur, s celkovou čiastkou na zaplatenie v sume 1331,04 Eur vždy k 15. dňu v mesiaci, s termínom konečnej splatnosti úveru 15.07.2024. Žalovaný neplnil splátky riadne a včas. Preto žalobca dňa 02.03.2021 vyhlásil mimoriadnu splatnosť úveru, ktorá bola doručená žalovanému dňa 08.03.2021. Možnosť vyhlásiť úver za predčasne splatný mali zmluvné strany dohodnuté v 3. časti v čl. 3.1 zmluvy. Žalovaný uhradil žalobcovi na úver sumu 258,40 Eur. Žalobca postúpil pohľadávku voči žalovanému na tretí subjekt zmluvou s účinnosťou dňa 21.06.2023.

6. Súd subsumoval uplatnený nárok zo zmluvy o spotrebiteľskom úvere pod spotrebiteľský právny vzťah podľa § 52 a nasl. Občianskeho zákonníka. Súd mal za preukázané, že sporové strany uzatvorili podľa § 1 ods. 2 zákona č. 129/2010 Z. z. zmluvu o spotrebiteľskom úvere, ktorou žalobca poskytol žalovanému úver, ktorý žalovaný mal platiť v pravidelných mesačných splátkach v súlade s § 497 Obchodného zákonníka. Žalovaný porušil svoju povinnosť splácať úver v dohodnutých mesačných splátkach podľa zmluvy o úvere podľa § 503 ods. 2 Obchodného zákonníka.

7. Žalobca svoj nárok na zaplatenie celého zostatku úveru odvodzoval od vyhlásenia predčasnej splatnosti úveru, ktoré si sporové strany zakotvili v zmluve. Žalobca v spore nepreukázal, že dodržal postup podľa § 53 ods. 9 v spojení s § 565 Občianskeho zákonníka. Ak ide o plnenie zo spotrebiteľskej zmluvy, ktoré sa má vykonať v splátkach, môže dodávateľ uplatniť právo podľa § 565 najskôr po uplynutí troch mesiacov od omeškania so zaplatením splátky a keď súčasne upozornil spotrebiteľa v lehote nie kratšej ako 15 dní na uplatnenie tohto práva. Podľa názoru súdu uvedený mechanizmus pre zosplatenie spotrebiteľského úveru predpokladá, že žalovaný mal byť najskôr vyzvaný na úhradu dlžnej splátky v lehote nie kratšej ako 15 dní a následne mu malo byť zo strany žalobcu uplatnené a doručené okamžité zosplatenie úveru, ktoré zakladá nárok na úhradu dlžnej čiastky ako celku. Mimoriadne zosplatenie úveru, t. j. oprávnenie požadovať zaplatenie celej dlžnej sumy, ktorá mala byť platená v splátkach podľa § 565 Občianskeho zákonníka predstavuje jednostranný právny úkon, pre ktorý je potrebný prejav vôle konajúceho voči adresátovi tohto právneho úkonu. Aj z ustanovenia § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka vyplýva, že výzva na zaplatenie dlžnej sumy (pred zosplatením) slúži ako upozornenie na budúcu možnosť veriteľa uplatniť právo na vyhlásenie okamžitej splatnosti úveru. Pre účinné vyhlásenie mimoriadnej splatnosti úveru sa okrem predchádzajúcej výzvy na úhradu dlžnej splátky úveru vyžaduje ďalší právny úkon – samostatné vyhlásenie úveru za predčasne splatný (samozrejme až po uplynutí troch mesiacov, od kedy sa žalovaný dostal do omeškania so zaplatením príslušnej splátky). Teda jednoznačná informácia pre spotrebiteľa o nezvratnom stave splatnosti celého úveru.

8. Keďže žalobca nepreukázal (hoci bol na to súdom vyzvaný), že zaslal žalovanému podľa § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka výzvu pred vyhlásením mimoriadnej splatnosti úveru, bolo vyhlásenie predčasnej splatnosti úveru neplatným právnym úkonom podľa § 39 Občianskeho zákonníka pre rozpor s § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka. Žalobcovi ako veriteľovi tak vznikol nárok na zaplatenie dlžnej sumy z jednotlivých splátok úveru. Tie však žalobca nešpecifikoval. Teda, z ktorých konkrétnych žalovaným neuhradených splátok vyplýva výsledná suma. Bez toho súd nevedel posúdiť, či žalobcom uplatnený nárok (ako celkový súčet jednotlivých nesplnených splátok) bol správny a či nedošlo (ohľadne niektorých splátok) k premlčaniu nároku žalobcu podľa § 54a Občianskeho zákonníka. Bolo úlohou žalobcu v spore uviesť konkrétne skutkové tvrdenia (po výzve súdu), aké splátky žalovaný neuhradil, v akej výške, aký z nich nezaplatila úrok, čo celkovo predstavuje konkrétnu sumu. Bol pritom súdom vyzvaný, aby preukázal splnenie podmienok pre vyhlásenie predčasnej splatnosti úveru. Ak tak neurobil,

mal očakávať, že mu toto právo nevzniklo a mal uplatniť za tým účelom prostriedky procesného útoku. V sporovom konaní je základnou povinnosťou žalobcu, uviesť rozhodujúce skutkové tvrdenia a predložiť za účelom ich preukázania dôkazy tak, aby bol v spore úspešný vo vzťahu k nároku, ktorý žaluje. Podmienkou však je, aby súd vedel tieto rozhodujúce skutkové tvrdenia, podporené príslušným dôkazmi podradiť (subsumovať) pod konkrétne ustanovenia právnej normy. Pritom platí, že súd nie je povinný za žalobcu vyhľadávať rozhodujúce skutočnosti z masy predložených dôkazov, aby tým nahrádzal procesnú nečinnosť žalobcu. Podľa § 132 ods. 2 CSP opisanie rozhodujúcich skutočností nemožno nahradiť odkazom na označené dôkazy. Bez toho žalobca neunesol bremeno tvrdenia v spore a súd jeho žalobu musel zamietnuť. Žalobca v spore bol v esenciálnej časti jeho procesných povinností pasívny, hoci predvídateľne súdom bol o nedostatku bremena tvrdenia poučený.

9. Ak by aj žalobca preukázal splnenie podmienok podľa § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka, mal by nárok na zaplatenie sumy, ktorú by mal plniť spotrebiteľ v prípade riadneho plnenia svojich povinností zo zmluvy o úver, v zmysle ustálenej rozhodovacej praxe Najvyššieho súdu SR sp. zn. 5Cdo 42/2020 zo dňa 16.06.2020, uverejneného pod R č. 5/2021. Žalobca musí tiež niesť následok svojej neprítomnosti na pojednávaní, kde by o tomto nedostatku (napriek výzve súdu) bol podľa § 181 ods. 2 CSP oboznámený. Súd nie je pritom povinný inak oznamovať predbežný právny názor (k tomu pozri uznesenie Ústavného súdu ČR zo dňa 27.10.2010 sp. zn. III. ÚS 2848/10). Preto súd žalobu zamietol.

10. Súd zamietol sťažnosť žalobcu proti uzneseniu č. k. 16Csp/60/2023-163 zo dňa 08.12.2023 o (opakovanom) návrhu na zmenu žalobcu. Súd sa plne stotožnil s právnym posúdením napadnutého rozhodnutia a považuje ho za vecne správne. Súd má vedomosť o novej judikatúre Najvyššieho súdu SR, na ktorú poukázal žalobca v sťažnosti. K nej uvádza nasledovné. Najvyšší súd SR v uznesení sp. zn. 9Cdo/165/2022 zo dňa 27.09.2023 posudzoval otázku náležitostí výzvy banky podľa § 92 ods. 8 zákona o bankách. V 36. odseku odôvodnenia rozhodnutia vyslovil právny názor, podľa ktorého nevyplýva pre banku povinnosť osobitne klientovi uviesť možnosť postúpenia pohľadávky na tretiu osobu. V 37. odseku poukázal na rozhodnutie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 7Cdo/191/2021, ktorý okrajovo riešil túto otázku, podľa ktorého za výzvu podľa § 92 ods. 8 zákona o bankách možno považovať aj za oznámenie o vyhlásení predčasnej splatnosti úveru, ak je jej obsahom aj výzva na zaplatenie. Súd však oboznámením sa s citovanou judikatúrou zistil, že rozhodnutie pod sp. zn. 7Cdo/191/2021 sa parciálne zaoberalo otázkou účinkov doručenia oznámenia o mimoriadnom zosplatnení úveru (v zmysle § 45 ods. 1 Občianskeho zákonníka). A priori neposudzovalo, či takúto listinu je možné považovať za bankovú výzvu, na rozdiel od judikátu sp. zn. 4Cdo/75/2020 a tam citovanú judikatúru. Zároveň uvedené rozhodnutie pod sp. zn. 7Cdo/191/2021 bolo vydané dňa 30.06.2022, t. j. skôr ako rozhodnutie (ktorého závery súd prvej inštancie aplikoval) pod sp. zn. 4Cdo/75/2020 zo dňa 27.10.2022. Preto ak následne Najvyšší súd SR pod sp. zn. 9Cdo/165/2022 vyvodil závery opačné, ako judikát pod sp. zn. 4Cdo/75/2020, mal sa uvedenou argumentáciou senátu 4Cdo v rozhodnutí vyporiadať (rovnako aj s predchádzajúcim rozhodnutím 2Cdo/266/2020), čo však opomenul.

11. Z uvedených dôvodov súd správne na vec neaplikoval judikátorne závery uznesenia Najvyššieho súdu SR sp. zn. 9Cdo/165/2022, pretože podľa názoru súdu prvej inštancie neboli prijaté v súlade s judikatúrou Ústavného súdu SR. Ústavný súd SR v náleze pod sp. zn. III. ÚS 289/2017 zo dňa 21.11.2017 uviedol, že: „Súd má poznať svoju vlastnú judikatúru, t. j. aj rozhodnutia iných sudcov (resp. senátu) toho istého súdu, a túto judikatúru musí zohľadniť bez ohľadu na to, či na ňu samotné strany sporu poukazujú. Naopak, postoj všeobecných súdov vyznačujúci sa odlišnosťou prístupu k prejednávanej veci, ktoré sú v podstate identické, bez toho, aby svoj odklon odôvodnili, je prejavom svojvôle, ktorá odporuje základnému princípu materiálneho právneho štátu (POVINNOSŤ ZOHĽADŇOVANIA VLASTNEJ JUDIKATÚRY VŠEOBECNÝMI SÚDMI).“ V náleze sp. zn. II. ÚS 328/2022 zo dňa 21.09.2022 tiež uviedol: „Ústavný súd sa nemôže stotožniť s názorom najvyššieho súdu, že jedno nepublikované rozhodnutie môže predstavovať situáciu, kedy je otázka vyriešená. V prípade, ak bolo rozhodnutí najvyššieho súdu týkajúcich sa tejto otázky viac, mal najvyšší súd na ne poukázať. Len tak by išlo o presvedčivý záver, že riešenie právnej otázky je v praxi dovolacieho súdu ustálené. Tento výklad ústavného súdu zároveň vytvára najvyššiemu súdu priestor, príležitosť a šancu v týchto prípadoch dovoliť vecne prejednať. Ak sa s názorom vysloveným v predchádzajúcom rozhodnutí dovolacieho súdu stotožní, prax dovolacieho súdu sa upevní a tento názor bude presvedčivejší. Ak sa bude chcieť od rozhodnutia, resp. rozhodnutí (ktoré ale nepredstavujú ustálenú prax) najvyššieho súdu o tejto právnej otázke odchýliť, vytvorí sa predpoklad pre prejednanie veci vo veľkom senáte, následkom čoho sa opäť rozhodovacia prax stabilizuje.“ (K tomu pozri tiež závery

Ústavného súdu SR sp. zn. III. ÚS 273/2023, III. ÚS 443/2022). Súd uvedené skutočnosti dáva do povedomia súdom vyššej inštancie, ako požiadavku pre zosúladenie rozhodovacej praxe na dovolacom súde. Bez toho je totiž daný priestor pre to, aby súd v obdobných veciach nerozhodoval rovnako (s poukazom na rozdielnosť názorov na dovolacom súde). Požiadavka o vyriešenie otázky výzvy podľa § 92 ods. 8 zákona o bankách je dlhodobo aktuálnou témou v rozhodovacej praxi všeobecných súdov (najmä na prvej inštancii). Vytvára pre strany sporu právnu neistotu, ako ten ktorý súd bude rozhodovať. Teda, ktorý názor si osvojí. Tým dochádza k rozhodovaniu v rozpore s čl. 2 CSP. Zároveň to má aj vplyv pre budúce hmotnoprávne vzťahy medzi bankami a dlžníkmi, akým spôsobom majú pri aplikácii § 92 ods. 8 zákona o bankách postupovať. Súd je tak presvedčený o tom, že pokiaľ o zosúladenie praxe súdov v tejto otázke zatiaľ nedošlo vo funkčnej hierarchii „zhora nadol“, je potrebné túto otázku otvoriť práve zo strany súdov prvej inštancie. Za účelom vyvolania diskusie so súdom vyššieho stupňa v súlade s právnym názorom uvedeným v uznesení Krajského súdu v Banskej Bystrici sp. zn. 17Co/410/2014 zo dňa 14.05.2014.

12. Hoci žalovaný bol v spore úspešný v celom rozsahu, súd mu v súlade s § 255 ods. 1 CSP nepriznal nárok na náhradu trov konania. Z obsahu spisu totiž trovy konania u žalovaného neboli zistené.

Poučenie:

Proti I. výroku tohto rozhodnutia odvolanie nie je prípustné.

Proti II. až III. výroku tohto rozhodnutia je prípustné podať odvolanie v lehote 15 dní odo dňa jeho doručenia prostredníctvom Okresného súdu Lučenec na Krajský súd v Banskej Bystrici, písomne vo vyhotovení trojmo.

V odvolaní musí byť uvedené, ktorému súdu je určené, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, kto ho robí – odvolateľ, ktorej veci sa týka, v akom rozsahu odvolateľ napáda rozhodnutie, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody), čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh), odvolanie musí byť podpísané (§ 363 v spojení s § 127 C. s. p.). Odvolanie treba predložiť v troch rovnopisoch, inak súd zhotoví kópie na trovy odvolateľa.

Odvolanie možno odôvodniť (odvolacie dôvody) len tým, že

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci (§ 365 ods. 1 C. s. p.).

Odvolanie proti rozhodnutiu vo veci samej možno odôvodniť aj tým, že právoplatné uznesenie súdu prvej inštancie, ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci samej, má vadu uvedenú v odseku 1, ak táto vada mala vplyv na rozhodnutie vo veci samej (§ 365 ods. 2 C. s. p.).

Ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, môže oprávnený podať návrh na vykonanie exekúcie podľa Zák. č. 233/95 Z.z. a noviel – Exekučný poriadok.